
Lumen domus o Annals del convent de Santa Catharina Verge y Màrtir de Barcelona - Universitat

Autor:

Data de publicació: 11-06-2017

F. [5-5v]: "Al pare mestre fra Raphel Riphós, prior digníssim segona volta del convent de Santa Catherina, fra Francesch Camprubí, menor fill seu, li offerex y dedica humilment lo present dietari general de les [interl. coses] tocants a dit convent ahont presidex". Inc.: "Si los caudalosos rius, després de aver fertilizada y esmaltada la terra". Expl.: "y prospere'ns nostre Senyor, com pot y jo soplich y esta casa ha menester, llarchs anys la molt reverent persona de V. P. Finis".

F. [5v]: "Manament del pare prior, me

Id MCEM: 459

Ciutat: Barcelona

Biblioteca / Arxiu: Biblioteca de la Universitat

Signatura: Ms. 1005

Signatures antigues: F-IV-1, 14-1-16

Data: 1603-1635

Llengua: Català

Suport: Paper

Mides: 335 x 240 mm

Folis: 4 + f. 1-446 en llapis (antiga: 1-375 + p. 376-412) + 5

Copista: Autògraf, amb addicions posteriors d'altres mans

Enquadernació: Pergamí

Llom: "Lumen domus o Annals del convent de Santa Catharina. Tom I: des de 1219 fins 1634 inclusive"

Procedència: Del convent de Santa Caterina de Barcelona

Estat de conservació:

Ornamentació: Notes al marge de diferents mans dels s. XVII-XVIII. Els f. 4v-[5v] i 412-446v a dues columnes

Matèries: Historiografia

Autor: Francesc Camprubí (s. XVI-XVII) et al.

Títol: Lumen domus o Annals del convent de Santa Caterina de Barcelona, I

F. 1 [Portada de P. M. Anglès]. "Lumen domus o Annals del convent de Santa Catharina Verge y Màrtir de Barcelona, orde de predicadors. Tomo I: que conté des de l'any 1219, en què fou la sua fundació, fins a l'any 1634 inclusive. Ab sinc índices necessaris: lo primer, dels priors que lo han governat; lo segon, dels anys en ell contenguts; lo tercer, dels hòmens ilustres fills de dit convent; lo quart, dels capítols que conté; y lo quint, de las coses notables. Compost per lo reverend pare fra Francesc Camprubí, y addicionat y posat en orde chronològic per lo reverend pare lector fra Pere Màrtir Anglès, bibliothecari de dit convent, en lo any 1743, essent prior lo molt reverend pare mestre fra Joseph Mercader, en son segon priorat".

F. 2-2v [Pròleg de P. M. Anglès]. "Al lector". Inc.: "Havent-me, lector benèvol, la benignitat de nostre reverendíssim pare general fra Thomàs Ripoll nomenat e instituït bibliothecari de la bibliotheca de aquest son convent de Santa Catharina Verge y Màrtir de Barcelona". Expl.: "En lo demés, si trobas alguna cosa acertada, no-m dónias a mi las gràcias; sí a Déu, nostre senyor, que és qui dóna y dirigeix los acerts, lo qual te guarde de desacertar. Vale".

F. 3 [Portada original]. Dins un escut: "Liber i rerum memorabilium huius conventus Sanctae Chatharinae Martyris Barcinonae". En una orla al voltant de la rúbrica: "Profunda scrutans codicum in lucem pandit abdita, dum praeter mentem omnium obscura facit cognita".

F. 3v-4: "Fra Francesch Camprubí, auctor, als qui la present obra llegiran, epístola". Inc.: "La ignorància o, per millor dir, los diversos successos amagats y les coses de les quals no se tenia notícia". Expl.: "prèngan, pues, la bona voluntat y bon zel que he tingut, y pregunen al Senyor per mi en les sues oracions y sacrificis me done la sua glòria, ad quam nos perducatur Dominus noster Jesus Christus, qui semper sit laudabilis et benedictus in seculorum secula, amen".

F. 4v-[5]: "Octavas en alabança de la obra o dietari perpètuu des de la fundació primera y segona del convent de Santa Caterina de Barcelona. Auctor d'ellas Erfono [i. e. Onofre]. 1603". Inc.: "De l'oblit insolent la cruel malícia" [8 octaves].

F. [5-5v]: "Al pare mestre fra Raphel Riphós, prior digníssim segona volta del convent de Santa Catherina, fra Francesch Camprubí, menor fill seu, li offerex y dedica humilment lo present dietari general de les [interl. coses] tocants a dit convent ahont presidex". Inc.: "Si los caudalosos rius, després de aver fertilizada y esmaltada la terra". Expl.: "y prospere'ns nostre Senyor, com pot y jo soplich y esta casa ha menester, llarchs anys la molt reverent persona de V. P. Finis".

F. [5v]: "Manament del pare prior, mestre Raphel Riphós, al pare fra Francesch Camprubí, auctor de la obra. 1603". Amb signatura autògrafa de "fra Raphael Riphos, magister et prior".

F. 6-[7] (1-2): "Sumari y breu relació de la fundació del present convent de frares praedicadors de Barcelona, la qual fonch en lo any MCCXIX". "Argument". Inc.: "En lo llibre vell de pergamí en què estan las professions dels religiosos".

F. [7]-12 (2-s. n.): "Comensa la hystòria de com fundaren convent en la ciutat de Barcelona en l'any 1219. Capítol primer".

F. 13-[20v] (6-13v): "Capítol segon: de la translatió y mudança de convent de les cases de Pere Gruny a Santa Catherina en lo any MCCXXII".

F. 21-[40] (14-33): "Relació de tota la fàbrica de la iglésia y en quin temps la començaren y dels benefactors d'ella. Capítol terçer".

F. 41-[48v] (34-41v): "Capítol 4: dels priors són estats y dels successos han acontès en lo present monestir de Sancta Catherina de Barcelona des de l'any MCCXIX".

F. [49-56] (42-49): "Capítol quint: lo qual prosegueix la matexa matèria".

F. [56v-65v] (49v-57v): "Capítol 6: y prosegueix la matexa matèria".

F. [65v-75] (57v-67): "Capítol 7: y prosegueix la mateixa matèria".

F. [75-84v] (67-75v): "Capítol 8: y prosegueix la matèria".

F. 85-[94v] (76-85v): "Capítol 9: y prosegueix la mateixa matèria".

F. 95-[101v] (86-92v): "Capítol 10: en lo qual se prosegueix la matexa matèria dels priors del convent de Santa Catherina".

F. [102-106v] (93-97v): "Capítol 11: del priorat del pare presentat fra Miquel Pujalt y successos diversos en dit priorat des de l'any 1582 fins al de 1585 del prior següent".

F. [107-111v] (98-102v): "Capítol 12: del tercer priorat del pare mestre Ramon Pasqual y de vârios successos en ell succeïts des de l'any 1585 fins al de 1588".

F. [112-123] (103-114): "Capítol 13: del primer priorat del pare fra Raphel Riphós, mestre en theologia, y de les coses contengudes en ell des de l'any començat 1588 fins al de 1591".

F. [123v-128v] (114v-119v): "Capítol 14: del primer priorat del pare fra Pau Ginovès, mestre, y dels successos y obras des de l'any 1591 fins al de 1594".

F. [129-157] (120-146): "Capítol 15: de les coses y successos diversos acontenguts en lo priorat del pare presentat fra Bernat Sarrià des de l'any 1594 fins al de 1597 [ratllat exclusiu]".

F. [157v-174] (146v-163): "Capítol 16: dels successos en lo segon priorat del pare mestre fra Pau Ginovès han succeïts des de l'any començat de 1597 fins al de 1600 [ratllat exclusiu]".

F. [174v]-221 (163v-210): "Capítol 17: de les coses contengudes en lo priorat del pare fra Gaspar Deviu, presentat, des de l'any 1600 fins al de 1602".

F. 221v-[246] (210v-234): "Capítol 18: de les coses succeïdes en lo segon priorat del pare mestre fra Raphel Riphós des dels 21 de setembre 1602 fins [afegit posteriorment per Camprubí al dia de sant Matheu de 1605]".

F. [246v-263v] (234v-251v): "Capítol 19: de les coses succeïdes en lo priorat del reverend pare frare Raphel Castelló, mestre en theologia, des de 12 de octubre de l'any 1605 fins [afegit posteriorment per Camprubí als 12 de octubre 1608 inclusive]".

F. [263v-271] (251v-259): "Capítol 20: de les coses succeïdes en lo terç priorat del pare mestre fra Raphel Riphós des dels 29 de novembre de 1608 fins [afegit posteriorment per Camprubí als 22 de desembre de 1609]".

F. [271v-287v] (259v-275v): "Capítol 21: de les coses succeïdes en lo segon priorat del pare mestre fra Bernat Sarrià des dels 21 de desembre de 1609 fins a [afegit posteriorment per Camprubí 21 del mateix mes de 1612]".

F. [287v-301] (275v-288): "Capítol 22: de les coses y successos en lo p[ri]oriat del pare mestre fra Thomàs Roca des del primer de febrer de 1613 fins a [afegit posteriorment per Camprubí la dominica in albis de 1616]".

F. [301v-314v] (288v-301v): "Capítol 23: de les coses y successos en lo priorat del pare mestre fra Onofre de Requesens, fill del present convent, des de 28 de abril de 1616 fins a 28 de abril de 1619".

F. [315-328] (302-315): "Capítol 24: de les coses y successos en lo priorat del pare mestre fra Thomàs Roca, segona vegada elegit y confirmat del present convent, des de 23 de maig de 1619 fins a l'any de 1622".

F. [328-352] (315-339): "Capítol 25: de les coses y successos en lo priorat del pare presentat fra Thomàs Pasqual, elegit y confirmat del present convent, des de 12 de juny 1622 fins als 12 de juny de 1615".

F. [352-362] (339-349): "Capítol 26: de les coses y v[ar]ios successos en lo priorat del pare mestre fra Thomàs Roca, elegit y confirmat tercera vegada del present convent, des de 18 de juliol 1626 fins a 19 de octubre de 1629".

F. [362-367] (349-353): "Capítol 27: de les coses y v[ar]ios successos en lo priorat del pare mestre fra Onofre Ferrer, elegit y confirmat del present convent, des de 25 de octubre 1629 fins a 30 de agost 1632 inclusive".

F. [367-367v] (353-353v): "Capítol 28: de les coses y v[ar]ios successos en lo priorat del molt reverent pare mestre fra Gaspar Vicens, elegit y confirmat del present convent, des de 24 de setembre de 1632 fins a 1635". Expl. (s'interromp a l'any 1633): "si bé a la professó que lo capítol acostuma fer no y assistiren los con[sellers]".

F. [368-370] (354-356) [Continuació per als anys 1633-1634, amb material nou, de la mà d'un copista del XVIII]. Inc.: "[con]sellers, ni tampoc a l'ofici". Expl.: "contra lo exèrcit de Gustabo de Orns, lluterà. Vide lo tomo V dels manuscrits del mateix Secret, fol. 68, al dors" [veg. BUB, ms. 1008-1010, III, 32].

F. [370v-389v] (356v-375v) [índexs de P. M. Anglès]. "Estas són solament las memòrias que se han pogut trobar en los manuscrits pertenyents al present any de 1634, ab què queda continuat aquest primer tomo del Lumen domus ab lo tomo 2, que comensa en lo any 1635. No obstant, per lo que sia estat omís o bé diminutament tractat en est primer tomo del Lumen domus, posarem aquí per son perfet compliment las remissions a altres escripturas del Secret de la mateixa llibreria del present convent de Santa Catherina Verge y Màrtir de la ciutat de Barcelona, comensant des de l'any 1219, en què fou la sua fundació, fins a l'any 1634 inclusive, que són los anys continguts en ell" [segueix un índex de notícies sobre fets esdevinguts entre aquestes dues dates, extretes dels Annales de Pau Vidal (BUB, ms. 748-749), de Gaspar Vicenç (BUB, ms. 1008-1010) i d'altres obres de tema dominicà conservades a la biblioteca de Santa Caterina].

F. 390-400 (p. 376-396): "Primer índex chronològic: dels priors que ha tingut lo convent de Santa Catherina Verge y Màrtir de Barcelona des de sa fundació en lo any 1219 fins a l'any 1634 inclusive, continguts en est primer tomo del Lumen domus o Annals del convent de Santa Catherina Verge y Màrtir de la ciutat de Barcelona".

F. 401-[402v] (p. 398-401): "Índex segon chronològic: dels anys continguts en lo present primer tomo del Lumen domus o Annals del present convent de Santa Catherina Verge y Màrtir de Barcelona des de l'any 1219, en què fou sa fundació, fins a l'any 1634 inclusive".

F. 403-408v (p. 402-s. n.): "Índex tercer chronològic: dels fills ilustres en santedat y doctrina del present convent de Santa Catherina Verge y Màrtir de Barcelona des de l'any 1219, en què fou sa fundació, fins a l'any 1634, continguts en lo present primer tomo del Lumen domus o Annals del sobredit convent o bé extrets de altre part" [inclou un catàleg d'escriptors i catedràtics dominicans de les Universitats de Barcelona i Lleida].

F. 409-[410v]: "Índex quart chronològic: dels capítols [ratllat dels] continguts en lo present primer tomo del Lumen domus del present convent de Santa Catherina Verge y Màrtir de Barcelona".

F. 412-446v: "Índex últim: de les coses notables contingudes en lo present tomo primer del Lumen domus per orde de alfabeto".

Relacions impreses i manuscrites enquadrades amb el mateix volum:

[1] F. 11-12 [Còpia de dues butlles de Gregori IX concedides a sant Ramon de Penyafort (1236, 1237) (en llatí)].

[2] F. 59 [Notes manuscrites posteriors sobre història dominicana del segle xiv (en castellà)].

[3] F. 80 [Notes manuscrites sobre "Ferran Moro" (Jaume Ferran), prior de Santa Caterina (en castellà; de la mateixa

mà que 2)].

[4] F. [94 bis-94q] [Tomàs Olivó. Relación de la milagrosa invención de la misteriosa imagen de nuestra Señora de la Caça. Madrid: hereus de Pedro Madrigal, 1636 (exemplar imprès). Dalt del primer f., a mà: "[Se]tembre 30, 1570", que és la data de la troballa].

[5] F. [94s] [Gozos a nuestra Señora de la Caza que se venera en el convento de Santa Catarina Virgen y Mártir de padres dominicos de Barcelona. Barcelona: vídua Pla, s. a. (exemplar imprès). A mà: "Año 1822"].

[6] F. 141-142 [Còpia de dues cartes de l'ardiaca Agullana i els diputats de la Generalitat a un bisbe i a l'arquebisbe de Tarragona sobre l'inici del procés de canonització de sant Ramon de Penyafort (en català). Barcelona, 24 de gener de 1596].

[7] F. 224 [Nota manuscrita sobre P. J. Guasc (en català)].

[8] F. [331 bis] [Decret de Gregori XV sobre la Immaculada Concepció (traducció castellana). Saragossa: Juan de Lanaja y Quartanet, 1622 (exemplar imprès mutilat)].

[9] F. [336] (324) [Decret de Gregori XV en què es confirma el culte dels beats dominicans Jaume de Venècia i Ambrós de Siena (1622) (exemplar imprès; en llatí)].

[10] F. 364 [Nota manuscrita sobre una imatge de la verge del Roser (en català; fa referència al text del f. 365v)].

Observacions:

El Lumen domus o Annals del convent de Santa Caterina de Barcelona (títols moderns que no apareixen al text del seu iniciador, F. Camprubí) va ser començat oficialment el 1603 per encàrrec del prior del convent, Rafael Rifós (f. 5v, etc.), tot i que Camprubí ja recollia materials per a l'obra des de nou anys abans (f. [101v]=92v; des de les festes de canonització de sant Jacint el 1594, com precisa al f. 41v), i va ser continuat per diversos frares durant els s. XVII-XIX; el text dels continuadors s'ha conservat als ms. 1006 (anys 1635-1701) i 1007 (anys 1701-1803) de la BUB. El dietari va ser continuat pel religiós dominic Tomàs Olivó (m. 1644). El 1743 el bibliotecari del convent, fra Pere Màrtir Anglès, complint un encàrrec del prior Josep Mercader, continuà l'obra (BUB, ms. 1007; MCEM 2182), n'ordenà els dos volums anteriors i redactà els índexs del primer, completat amb materials procedents d'altres obres sobre la mateixa temàtica.

Camprubí inclou explícitament l'obra en el gènere dietarístic: "Tindrà forma de dietari o llibre de memòries del convent" (f. 3v); "ítem advertèscan una cosa: que no tractaré ad longum de la religió, sanctedad, lletres, clausura, vidas de sants, que seria nunca acabar y posar-me en un golfo profundíssim per la abundància de tot lo demunt dit que lo convent ha tinguda y és estat dotat per la misericòrdia de Déu. Bastarà en son lloch dir de passo alguna cosa, y no totes, per llevar proximitat, pus ja llargament en las històries de la província del pare presentat fra Diago y en la del pare fra Vicent Domènech que fa dels sants de Catalunya [interl. se tracta]; allí los remet. Solament se tractaran coses de dietari, com són successos, obras, temps y priors, y alguns assenyalats fills que lo convent ha tinguts. De tot se donarà suficient rahó, no tant plena com jo voldria y la obra ho requerex" (f. 6v-[7]). Tot i que Francesc Diago (Historia de la provincia de Aragón de la orden de predicadores), com acabem de veure, és una referència obligada, especialment per completar el relat sobre el període anterior als anys 80 (a partir d'aquí Camprubí, que ingressà a l'orde el 1584, ja és testimoni ocular o d'oïda de la majoria dels fets), el dominicà valencià és objecte d'una agra crítica als f. [191-192v] (180-181v), on Camprubí li retreu la seva escassa atenció al convent de Santa Caterina de Barcelona i als temes catalans en general en comparació amb els valencians.

D'altra banda, el dietari permet ampliar notícies sobre la producció de Camprubí, que esmenta algunes obres seves manuscrites ja enllestides o en curs: una relació sobre la concessió de l'aigua al convent per Jaume I (f. [25-25v]=18-18v; [44]=37v); un projecte sobre les sepultures i els claustres del convent (f. [36v]=29v); una relació dels funerals de la reina Margarida d'Àustria (1611; f. [280v]=268v), etc. Per a [8 i 9] cf. BUB, ms. 1008-1010, III, 94 i 95.

[MTS]

Bibliografia:

DESCR.: BUB, ms. 1392, f. 3, 11, 40v, 44v, 71. Miquel i Rosell 1942: 333-336. Íd. 1949: 214. Íd. 1958-1969: III, 11-14. Ciència i cultura 1990: 8. Repertori 1474-1620: II.1, 273-279. // EST.: Torres Amat 1836: 136. Collell Costa 1965: 62-63. [4] Íd.: 186-187.